

A KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG LEGFRISSEBB ÁLLÁSFOGLALÁSAI

Dr. Somogyi Klaudia Virág, jogi tanácsadó, Közbeszerzési Hatóság

A Közbeszerzési Hatóság állásfoglalások formájában ad felvilágosítást a közbeszerzési eljárásokban résztvevő jogalkalmazók számára a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) és kapcsolódó végrehajtási rendeleteinek alkalmazásával összefüggő általános jellegű megkeresésekre.

Alábbiakban a Kbt. alkalmazásával összefüggő kérdésekre adott válaszainkat rendeztük sorrendbe, bízva abban, hogy iránymutatásaink nem csak a kérdésfeltevőknek, hanem valamennyi Olvasónknak hasznos információkkal szolgálnak.

Felhívjuk Tisztelt Olvasóink figyelmét, hogy a közbeszerzésekre irányadó jogszabályok alkalmazásával kapcsolatos döntések meghozatala mindenkor a közbeszerzési eljárások résztvevőinek joga és felelőssége. Hangsúlyozzuk továbbá, hogy az állásfoglalásokban megfogalmazott véleményeknek jogi ereje, kötelező tartalma nincsen.

1. kérdés

Miként köteles rendelkezni az ajánlatkérő egy közbeszerzési eljárásban az aláírási címpéldánnyal kapcsolatosan? Az aláírási címpéldányt az ajánlat részeként kötelezően csatolandó dokumentumként kell az ajánlatkérőnek előírnia? Egy ajánlat vonatkozásában mely személyek tekintetében elvárható az aláírási címpéldány benyújtása? Szükséges-e az ajánlatot aláírók, kötelezettségvállalásra jogosultak, azaz ajánlattevők, illetve a kapacitást nyújtó szervezetek képviselőre jogosultjainak aláírása hitelességének vizsgálata az ajánlatkérő részéről az Elektronikus Közbeszerzési Rendszer (a továbbiakban: EKR) használata mellett? Szükséges-e a vizsgálathoz előírni az aláírási címpéldány, illetve aláírásminta ajánlat részeként történő benyújtását?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

A Hatóság álláspontja szerint az EKR alkalmazása esetén – figyelemmel a Kbt. 41/A. § (4) bekezdésében foglalt képviseleti jogosultságra vonatkozó vélelemre is – az ajánlatkérőnek nincs jogszabályi kötelezettsége arra vonatkozóan, hogy az elektronikus úton tett

nyilatkozatok tekintetében az aláírás hitelességét vizsgálja. Az ajánlatban vagy részvételi jelentkezésben benyújtott, papír alapon tett és egyszerű elektronikus másolatként csatolt nyilatkozatok, dokumentumok tekintetében a cégszerű aláírásra és az aláírási címpéldány (aláírás-minta) benyújtására irányuló ajánlatkérő általi előírás megléte a döntő szempont.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (a továbbiakban: Ctv.) 8. § és 9. § vonatkozó bekezdései az alábbiakról rendelkeznek:

8. § (1) A cég képviselőjére vonatkozó rendelkezéseket az adott cégformára irányadó jogszabály állapítja meg. A cégjegyzési jog a cég írásbeli képviselőjére, a cég nevében történő aláírásra való jogosultság. A képviselő, valamint a cégjegyzés módja csak azonos lehet.

9. § (1) Amennyiben azt a cégbejegyzési (változásbejegyzési) kérelemhez csatolták, a cégjegyzésre jogosultnak a cég nevében olyan módon, illetve formában kell aláírnia, ahogyan azt a hiteles cégaláírási nyilatkozat (a közjegyzői aláírás-hitelesítéssel ellátott címpéldány), illetve az ügyvéd vagy kamarai jogtanácsos által ellenjegyzett aláírás-minta tartalmazza.

(2) A címpéldányon (aláírás-mintán) - a létesítő okiratban foglaltakkal egyezően - fel kell tüntetni a cég nevét, a cégjegyzésre jogosult nevét, lakóhelyét, a képviselő jogcímét (pl. vezető tisztségviselő, munkavállaló), a cégjegyzés módját, valamint a cégjegyzésre jogosult aláírási mintáját. A cégjegyzésre jogosult munkavállaló kérésére az aláírási címpéldányon a cégnél ellátott feladatköre, beosztása is szerepeltethető.

Az aláírási címpéldány tehát a cégeket képviselő tisztségviselők aláírásképeinek azonosítására szolgál, annak igazolására, hogy a cég képviselője milyen módon és formában ír alá. Az aláírási címpéldány tanúsítja a cégjegyzésre jogosult személy névaláírásának vagy kézjegyének valóságát, melynek célja annak biztosítása,

hogy a cég képviselőjében az arra jogosultsággal rendelkező személy járjon el.

A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 26.K.30.252/2013/5. számú ítéletében kiemeli, hogy a Ctv. 9. § (1) bekezdése az aláírás módjára és formájára egyaránt utal, amelyből egyértelmű, hogy a cégszerű aláírásnak tartalmi és formai szempontból is meg kell felelnie az aláírási címpéldány szerinti aláírásnak. Valamennyi gazdasági szereplőnek alapvető érdeke fűződik a nyilatkozatok cégszerű aláírásához, aláírási címpéldány becsatolása esetén kifejezetten elvárt, hogy az aláírási címpéldányban feltüntetett aláírásnak megfelelő aláírással ellátva készítse a gazdálkodó szervezet a dokumentumait.

A fentiek értelmében tehát minden olyan személytől elvárható aláírási címpéldány benyújtása, aki a cég képviselőjében eljárva cégszerű aláírásra jogosult a benyújtandó dokumentum tekintetében. Közbeszerzési eljárásban – általánosságban – ez minden olyan, a közbeszerzési eljárásban részt vevő gazdasági szereplőre vonatkozatható (ajánlattevő, alvállalkozó, kapacitást nyújtó szervezet), aki az eljárás során valamely benyújtandó nyilatkozat tekintetében cégszerű aláírásra köteles, melynek hitelességét az ajánlatkérő az aláírási címpéldány útján ellenőrzi.

A Kbt. a nyilatkozatok EKR-en keresztül történő benyújtása vonatkozásában az alábbiak szerint rendelkezik:

A 41/A. § (1) bekezdés első mondata szerint, ahol e törvény vagy e törvény felhatalmazása alapján megalkotott jogszabály alapján az ajánlatkérő a közbeszerzési eljárás során valamely dokumentum benyújtását írja elő, a dokumentum benyújtható az EKR-ben kitöltött elektronikus űrlap alkalmazásával, vagy - amennyiben az adott dokumentumra a nyilatkozattétel nyelvén elektronikus űrlap nem áll rendelkezésre - a papíralapú dokumentum egyszerű elektronikus másolata formájában.

(3) Amennyiben valamely nyilatkozatminta az EKR-ben elektronikus űrlapként a nyilatkozat megtételének nyelvén rendelkezésre áll, a nyilatkozatot az elektronikus űrlap kitöltése útján kell az ajánlat vagy részvételi jelentkezés részeként megtenni. Ha az adott nyilatkozatra az EKR-ben elektronikus űrlap áll rendelkezésre, azt akkor is ki kell tölteni, ha az ajánlatkérő az adott nyilatkozat más nyelven történő benyújtását is

lehetővé teszi az ajánlatban vagy részvételi jelentkezésben, és az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező eltérő nyelvű nyilatkozatot csatol a rendszerben. Ebben az esetben, ha az elektronikus űrlap magyar nyelven kerül kitöltésre, azt a csatolt nyilatkozat fordításának kell tekinteni.

(4) Az EKR-ben elektronikus úton tett nyilatkozat tekintetében az ajánlatkérő szervezet vagy - az ajánlatot vagy részvételi jelentkezést a rendszerben benyújtó gazdasági szereplő esetében - a gazdasági szereplő képviselőjének kell tekinteni azt a személyt, aki az EKR-ben az ajánlatkérő szervezet vagy gazdasági szereplő részéről a nyilatkozattételhez szükséges hozzáféréssel és jogosultsággal rendelkezik. Az EKR-ben kitöltött elektronikus űrlapot e vélelem alapján az ajánlatkérő szervezet, illetve a gazdasági szereplő eredeti nyilatkozatának kell tekinteni.

(5) Az EKR-ben elektronikus űrlap benyújtásával teendő nyilatkozatokat a közös ajánlattevők vagy részvételre jelentkezők, valamint az alkalmasság igazolásában részt vevő más szervezetek képviselőjében az ajánlatot vagy részvételi jelentkezést benyújtó gazdasági szereplő teszi meg. A nyilatkozatok megtételére meghatalmazott gazdasági szereplő kizárólag azért felel, hogy a meghatalmazásnak és a számára rendelkezésre bocsátott nyilatkozatoknak, adatoknak az általa elektronikusan megtett nyilatkozatok megfelelnek, ez a szabály azonban nem érinti a közös ajánlattevők 35. § (6) bekezdése szerinti egyetemleges felelősségét.

Az elektronikus közbeszerzés részletes szabályairól szóló 424/2017. (XII. 19.) Korm. rendelet (a továbbiakban: EKR-rendelet) 11. § (7) és (9) bekezdése alapján, ahol az EKR az ajánlatkérő által létrehozandó dokumentumra elektronikus űrlapot biztosít, az ajánlatkérő ezen dokumentumokat az elektronikus űrlap alkalmazásával köteles létrehozni. Az ajánlattevőknek vagy részvételre jelentkezőknek az ajánlatát vagy részvételi jelentkezését az EKR azok benyújtására szolgáló funkciója alkalmazásával kell ajánlatként vagy részvételi jelentkezésként benyújtania. Az egyéb módon benyújtott dokumentum nem minősül ajánlatnak vagy részvételi jelentkezésnek.

A Kbt.-hez fűzött Indokolás szerint az EKR-ben jelentősen egyszerűsödött az ajánlat összeállítása azzal, hogy a rendszer a különféle nyilatkozatok megtételére elektronikus űrlapok segítségével ad lehetőséget.

Azokban az esetekben, amikor nem áll elektronikus űrlap rendelkezésre a nyilatkozat megtételéhez, főszabály szerint a nem elektronikusan megtett nyilatkozat egyszerű másolatának csatolása is elegendő. Az EKR alkalmazása és az elektronikus kommunikációra vonatkozó követelmények nem követelik meg a vállalkozások részéről elektronikus aláírás használatát és azt - a következő, jellemzően a bankok vagy biztosítók garanciavállaló nyilatkozatára, valamint a kezességvállalásról szóló nyilatkozatra vonatkozó kivétellel - az ajánlatkérő sem követelheti meg.

A Kbt. 41/A. § (4) bekezdése a képviseleti jogosultságra vonatkozóan vélelmet állít fel az EKR-ben elektronikus úton tett nyilatkozatok tekintetében. Az Indokolás szerint, míg a papír alapon megtett nyilatkozatok kapcsán a gyakorlat szerint az ajánlatkérők a cégjegyzékben szereplő adatok alapján és aláírási címpéldány bekérésével ellenőrzik, hogy a benyújtott nyilatkozatot valóban a képviselőre jogosult tette-e meg, az EKR-ben elektronikusan megtett nyilatkozatok tekintetében (ahol pl. az ajánlat benyújtására jogosultsággal rendelkező egy gombnyomással küldi el az ajánlatot), ez nem lenne kivitelezhető, illetve aránytalan nehézségekbe ütközne. Az EKR-t használó szervezetnek kell azt biztosítani, hogy aki az adott cselekmény megtételére a rendszerben jogosultsággal rendelkezik, az ahhoz szükséges felhatalmazással rendelkezzen, illetve annak kereteit ne lépje túl - ennek kockázatát az érintett szervezetnek kell viselnie.

Fentiek értelmében a közbeszerzési eljárás során, az EKR alkalmazása esetén, főszabály szerint az EKR-ben kitöltött elektronikus űrlap alkalmazásával, vagy ennek hiányában papíralapú dokumentum egyszerű elektronikus másolata formájában nyújthatók be a jogszabály által meghatározott, illetve az ajánlatkérő által a felhívásban vagy a közbeszerzési dokumentumokban előírt nyilatkozatok, dokumentumok.

A Kbt. az EKR-ben elektronikus úton tett nyilatkozatok tekintetében állítja fel a képviselőre vonatkozó vélelmet, mely az elektronikus űrlap útján tett nyilatkozatokra vonatkozatható. Az elektronikus űrlap alkalmazásával benyújtott nyilatkozatok tekintetében a Kbt. meghatározza, hogy azt a gazdasági szereplő eredeti nyilatkozatának kell tekinteni. Az elektronikus űrlap hiánya miatt papíralapú, egyszerű elektronikus másolatként benyújtott dokumentum tekintetében a Kbt. nem határoz meg formai előírásokat.

A közbeszerzési eljárásokban az alkalmasság és a kizáró okok igazolásának, valamint a közbeszerzési műszaki leírás meghatározásának módjáról szóló 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet az alábbiak szerint rendelkezik:

3. § (1) Az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező az ajánlatával vagy részvételi jelentkezésével együtt benyújtja a 4-7. §-nak megfelelően, valamint az ajánlatkérő által a 2. § alapján kért módon kitöltött formanyomtatványt.

(2) Az (1) bekezdés alkalmazásában az ajánlatok vagy részvételi jelentkezések papíralapú benyújtása esetén vagy a közbeszerzésekért felelős miniszter által üzemeltetett elektronikus közbeszerzési rendszertől (a továbbiakban: EKR) eltérő informatikai rendszer alkalmazása esetén - ha az informatikai rendszer elektronikus űrlapként nem, csak a papíralapú dokumentum egyszerű elektronikus másolata formájában vagy legalább fokozott biztonságú elektronikus aláírással ellátott dokumentumként teszi lehetővé a formanyomtatvány benyújtását - az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező a kitöltött formanyomtatványt a megfelelő képviseleti jogosultsággal rendelkező személy által aláírt formában nyújtja be.

(3) Ha egy ajánlattevő vagy részvételre jelentkező az előírt alkalmassági követelményeknek más szervezet vagy személy kapacitásaira támaszkodva kíván megfelelni, az érintett szervezetek vagy személyek képviseletében a formanyomtatványt az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező nyújtja be. A kapacitásait rendelkezésre bocsátó szervezetek vagy személyek körében az alkalmassági feltételek vonatkozásában csak azokról szükséges nyilatkozni, amelyeket az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező igénybe kíván venni alkalmasságának igazolásához.

(4) A (3) bekezdés alkalmazásában az ajánlatok vagy részvételi jelentkezések papíralapú benyújtása esetén az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező az érintett szervezetek vagy személyek mindegyike által kitöltött külön formanyomtatványokat is benyújtja. Az ajánlatok vagy részvételi jelentkezések papíralapú benyújtása esetén, valamint ha az EKR-től eltérő informatikai rendszer elektronikus űrlapként nem, csak a papíralapú dokumentum egyszerű elektronikus másolata formájában vagy legalább fokozott biztonságú elektronikus aláírással ellátott dokumentumként teszi lehetővé a formanyomtatvány benyújtását, azt a megfelelő

képviseleti jogosultsággal rendelkező személy által aláírt formában kell benyújtani.

A fenti rendelkezések alapján megállapítható, hogy mind az ajánlattevők (részvételre jelentkezők), illetve mind a kapacitást nyújtó szervezetek tekintetében is csak az ajánlatok vagy részvételi jelentkezések papíralapú benyújtása esetén, illetve – meghatározott esetekben – az EKR-től eltérő informatikai rendszer alkalmazása során rendelkezik a jogszabály az egységes európai közbeszerzési dokumentum (a továbbiakban: EEKD) megfelelő képviseleti jogosultsággal rendelkező személy általi aláírásáról.

A kapacitást nyújtó szervezetek tekintetében a Kbt. 41/A. § (5) bekezdése rendelkezik arról, hogy az EKR-ben elektronikus űrlap benyújtásával teendő nyilatkozatokat az alkalmasság igazolásában részt vevő más szervezetek képviseletében az ajánlatot vagy részvételi jelentkezést benyújtó gazdasági szereplő teszi meg.

A Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanácsnak az alvállalkozókkal kapcsolatos egyes kérdésekről szóló útmutatója (K.É. 2020. évi 60. szám; 2020. március 25.) az ajánlatban az alvállalkozóra tekintettel benyújtandó dokumentumok tekintetében rögzíti, hogy amennyiben az alvállalkozó a kapacitásait az ajánlattevő alkalmasságának igazolására rendelkezésre bocsátja, az alvállalkozóra, mint alkalmasságot igazoló szervezetre vonatkozóan szükséges benyújtani a Kbt. 65. § (7) bekezdése szerinti szerződésben, előszerződésben vagy más formában vállalt kötelezettségvállalást tartalmazó okiratban az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező részére szóló meghatalmazást arra, hogy az EKR-ben elektronikus úton teendő nyilatkozatok megtételekor az adott szervezet képviseletében eljárhat. [Papíron történő benyújtás esetén az alkalmasság igazolásához kapacitásait rendelkezésre bocsátó szervezetként is fellépő alvállalkozó képviseletében az EEKD-t aláíró személy aláírási jogosultságának igazolásával kapcsolatban az ajánlatkérő által előírt dokumentumok (jellemzően aláírási címpéldány, ügyvéd vagy kamarai jogtanácsos által a Ctv. szerinti ügykörben ellenjegyzett aláírás minta, meghatalmazáson alapuló aláírás esetén az ajánlatkérő által előírt okiratba foglalt meghatalmazás.)]

Az alvállalkozók tekintetében az Útmutatóban tett fenti megállapítás is a papíron történő benyújtás esetén említi

az aláírási jogosultság aláírási címpéldánnyal történő igazolásának lehetőségét.

Megállapítható tehát, hogy az EKR-ben lefolytatott közbeszerzési eljárásban sem a Kbt., sem végrehajtási rendeletei nem tartalmaznak olyan rendelkezést, amely kötelezővé tenné az ajánlatkérő részére az aláírási címpéldány (aláírás-minta) ajánlat részeként történő benyújtásának előírását. Annak ellenére, hogy a Kbt. nem követeli meg sem cégszerű aláírás meglétét, sem aláírási címpéldány bekérését az ajánlattevőtől vagy egyéb érintett gazdasági szereplőtől, az ajánlatkérő a cégszerű aláírást és ennek ellenőrzéseképpen az aláírási címpéldány benyújtását, elektronikus űrlap hiánya miatt papíralapú dokumentum egyszerű elektronikus másolatoként benyújtott dokumentum tekintetében előírhatja az eljárásban nyilatkozatot tevő gazdasági szereplők részére, melynek során meggyőződhet a képviseleti jogosultság valódiságáról.

Amennyiben az ajánlatkérő az eljárást megindító felhívásban vagy a közbeszerzési dokumentumokban előírja az ajánlattevők vagy az eljárásba bevont alvállalkozók, kapacitást nyújtó szervezetek részére aláírási címpéldány benyújtását is, az ajánlattevő, illetve az egyéb gazdasági szereplők kötelesek annak benyújtására. Az aláírási címpéldány benyújtásának elmaradása, illetve a nem annak megfelelően aláírt dokumentumok tekintetében a hiánypótlás szabályai megfelelően alkalmazandók. Ha a hiánypótlási felhívást követően a továbbiakban sem kerül benyújtásra az aláírási címpéldány, vagy a benyújtott aláírás tekintetében megállapítható annak az aláírási címpéldányban foglaltaktól eltérő volta, úgy adott esetben az ajánlat érvénytelenségének jogkövetkezménye is fennállhat.

A Közbeszerzési Döntőbizottság a D.267/14/2018. számú és a D.28/13/2020. számú határozataiban a cégszerű aláírás és az aláírási címpéldány vonatkozásában a felhívásban és a közbeszerzési dokumentumokban található ajánlatkérői előírások alapján vizsgálta az adott jogesettel összefüggésben tett ajánlatkérői, illetve ajánlattevői cselekményeket.

2. kérdés

A felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadók tevékenységéről szóló 257/2018. (XII. 18.) Korm.rendelet (a továbbiakban: Faksz-rendelet) 21. § (7) bekezdésének második mondata esetében, azaz ha nem az EKR-en keresztül történik az eljárás lefolytatása és ezáltal a felelős akkreditált közbeszerzési

szaktanácsadó (a továbbiakban: faksz) ellenjegyzése – hanem pl. papír alapon vagy a DKÜ elektronikus rendszerén keresztül lefolytatott verseny újrainvitások esetét figyelembe véve –, akkor a jelzett jogszabályban előírtak szerint – meghatározott dokumentumokat – pecsételnie kell a fakszoknak. Ezzel összefüggésben kiválthatja-e a pecsétet az elektronikus aláírás oly módon, hogy az adott pdf. formátumú dokumentumon rögzítésre kerül a faksz neve, lajstromszáma és így kerülne rá az e-aláírás [pl. összegezés kiküldése verseny újrainvitás esetében a DKÜ rendszerén keresztül, mely esetben pl. az összegezés alapján rögzítésre kerülne a szükséges adatok (név, lajstromszám) és a faksz pedig e-aláírással látná azt el]?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

A Hatóság álláspontja szerint a Faksz-rendelet 21. § (9) bekezdésében meghatározott dokumentumok faksz által történő, pecséttel való ellátása kizárólag a papír alapon lefolytatott közbeszerzési eljárások esetében lehet releváns.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A Faksz-rendelet 21. § (7) bekezdése szerint a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó tevékenysége körében a közbeszerzési eljárás lebonyolítására szolgáló elektronikus rendszerben elektronikusan rögzítetten hagyja jóvá a közbeszerzési eljárás során keletkezett, a (9) bekezdésben meghatározott dokumentumokat. E dokumentumokat a papír alapon lefolytatott eljárás esetén a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó tevékenysége körében aláírásával és a névjegyzékbe vétel során kapott lajstromszámát feltüntető pecséttel látja el.

Fenti rendelkezésre tekintettel, amennyiben az eljárás lefolytatása papír alapon történik, úgy a dokumentumok faksz által történő pecséttel való ellátása nem mellőzhető. Amennyiben a közbeszerzési eljárás a közbeszerzési eljárás lebonyolítására szolgáló elektronikus rendszerben történik, úgy a faksz, tevékenysége körében elektronikusan rögzítetten hagyja jóvá a közbeszerzési eljárás során keletkezett, meghatározott dokumentumokat.

A Kbt. 41. § (6) bekezdéséből következően a Kbt. vagy végrehajtási rendelete lehetővé teheti az EKR-en kívüli más informatikai rendszer alkalmazását is.

A Nemzeti Hírközlési és Informatikai Tanácsról, valamint a Digitális Kormányzati Ügynökség Zártkörűen Működő Részvénytársaság és a kormányzati

informatikai beszerzések központosított közbeszerzési rendszeréről szóló 301/2018. (XII. 27.) Korm. rendelet (a továbbiakban: DKÜ-rendelet) 13. § (1) bekezdés a) pontja és 27/C. §-a alapján, amennyiben a DKÜ a DKÜ-rendelet szerinti „megfelelő” minősítésű beszerzési igény kielégítése érdekében a beszerzési igény kielégítésére szolgáló beszerzési eljárást az érintett szervezet javára eljárva központosított közbeszerzés keretében vagy járulékos közbeszerzési szolgáltatás nyújtásával - kizárólagos joggal - maga folytatja le, úgy ezen beszerzési eljárás, valamint a DKÜ működésével összefüggésben álló beszerzési eljárás esetében e rendelet lehetővé teszi az EKR-en kívüli más informatikai rendszer alkalmazását, ha a más informatikai rendszer megfelel az EKR-rendeletben foglalt előírásoknak.

Fentiek alapján – az állásfoglalás kérelmében a DKÜ elektronikus rendszerére vonatkozó hivatkozásra tekintettel – a DKÜ-nek a közbeszerzési eljárásai során – illetve a keretmegállapodás alapján történő beszerzései tekintetében – a fentiekben meghatározott feltételek mellett alkalmazott EKR-en kívüli más informatikai rendszere, a Faksz-rendelet 21. § (7) bekezdése alkalmazásában közbeszerzési eljárás lebonyolítására szolgáló elektronikus rendszernek minősülhet, melyre vonatkozóan, az ott benyújtott, meghatározott dokumentumok tekintetében szintén követelmény a faksz általi elektronikus jóváhagyás megléte.

A Közbeszerzési Hatóság felhívja továbbá a figyelmet, hogy az ajánlatkérő a Kbt. 27. § (3) bekezdés d) pontja szerint keretmegállapodás alapján történő – így verseny újrainvitással megvalósuló – árubeszerzés és szolgáltatás megrendelése esetén az uniós értékhatárt elérő, építési beruházás esetén hétszázmillió forintot elérő értékű közbeszerzési eljárás lefolytatása során köteles fakszot bevonni az eljárásba.

3. kérdés

3.1. A Kbt. 134. §-ának elsősorban a teljesítési biztosítékra irányuló rendelkezései és a keretmegállapodás/keretszerződés kapcsolatának értelmezése körében az ajánlatkérő keretmegállapodás megkötésére irányuló közbeszerzési eljárásban jogszerűen írhatja-e elő a közbeszerzési dokumentumokban, hogy a keretmegállapodás hatályba lépése teljesítési biztosíték nyújtásához kötött? Vagy ilyen rendelkezés jogszerűen kizárólag csak az egyedi szerződés hatályba lépése kapcsán tehető, annak okán, hogy a keretmegállapodás megkötése nem –

hanem kizárólag az egyedi szerződés megkötése – eredményez teljesítési kötelezettséget a szerződő felek számára, figyelemmel továbbá arra is, hogy az ajánlatkérő a Kbt. 104. § (7) bekezdése alapján dönthet akként is, hogy a megkötött keretmegállapodáson kívül kívánja kielégíteni beszerzési igényét?

3.2. Befolyásolhatja-e az előző kérdésre adott választ azon körülmény, hogy az ajánlatkérő mely – a Kbt. 105. §-a szerinti – keretmegállapodást kívánja megkötni? Adott esetben tehát a jogszerűség szempontjából eltérő megítélés alá eshet-e az, ha az ajánlatkérő kizárólag egy gazdasági szereplővel kíván keretmegállapodást kötni ahhoz képest, ha a keretmegállapodást adott esetben több gazdasági szereplővel köti meg?

3.3. Amennyiben jogszerű a keretmegállapodás hatályba lépésének teljesítési biztosíték nyújtásához való kötése és az ajánlatkérő a megkötendő keretmegállapodásban minimális lehívási kötelezettséget határozott meg saját maga számára (pl: keretösszeg 70%-a), úgy az előírható teljesítési biztosíték vetítési alapja a teljes keretösszeg, vagy a lehívási kötelezettséggel terhelt rész (a fenti esetben a 70%) kell legyen?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

A Hatóság álláspontja szerint a Kbt. 105. § (1) bekezdés b) és c) pontja, illetve a (2) bekezdés b) és c) pontja szerinti keretmegállapodás esetén a szerződés hatályba lépésének teljesítési biztosíték nyújtásától való függővé tétele a keretmegállapodás alapján megkötött egyedi szerződések esetében lehetséges.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A Kbt. 134. § (1) bekezdés első mondata és (2) bekezdése alapján, ha az ajánlatkérő a szerződésben biztosítékot köt ki, a biztosítékra vonatkozó feltételeket a közbeszerzési dokumentumokban közölni kell. A szerződés teljesítésének elmaradásával kapcsolatos igények biztosítékaként legfeljebb a szerződés szerinti, tartalékkeret és általános forgalmi adó nélkül számított ellenszolgáltatás 5%-át elérő biztosíték köthető ki.

A Döntőbizottság D.455/2019. számú határozata kimeli, hogy a teljesítési biztosíték szerepe és rendelkezésre állásának szigorú szabályai a kérelmezett teljesítését és annak elmaradásával felmerülő költségek megtérülését hivatottak biztosítani és a közpénzek felhasználásának biztonságát garantálják.

A kérdés vizsgálata során figyelemmel kell lenni arra, hogy a keretmegállapodás egy sajátos beszerzési módszer [Kbt. 49. § (4) bekezdés], melynek során az

ajánlatkérő olyan közbeszerzési eljárást folytat le [Kbt. 104. § (1)-(2) bekezdések], melynek első részében, annak eredményeként maga a keretmegállapodás köttetik meg, míg a második rész eredményeként a beszerzések megvalósítása céljából egyedi szerződések megkötésére kerül sor.

Keretmegállapodás megkötése esetén az ajánlatkérő és az ajánlattevő(k) között olyan megállapodás jön létre, amelynek célja, hogy rögzítse egy adott időszakban közbeszerzésekre irányuló, egymással meghatározott módon kötendő szerződések lényeges feltételeit. Ennek során – az egyéb feltételek mellett – a keretmegállapodásban az annak időtartamára irányadó keretösszeg, illetve a keretmegállapodás szerinti beszerzési tárgy előirányzott mennyisége kerül meghatározásra a szerződő felek között.

A Kbt. 134. §-ának fent hivatkozott rendelkezései alapján teljesítési biztosíték kikötésére azon szerződések esetében van lehetőség, melyek vonatkozásában a konkrét teljesítéssel számolni lehet, illetve amelyhez kapcsolódóan a teljesítéshez mérten kalkulált ellenszolgáltatás, mint szerződéses ár kapcsolódik. Ez a keretmegállapodások esetében az egyedi szerződésekre vonatkozóan értelmezhető, figyelemmel arra is, hogy a Kbt. 104. § (7) bekezdése alapján az ajánlatkérő nem köteles a keretmegállapodásban előirányzott mennyiség egészére beszerzést megvalósítani, továbbá a Kbt. 105. § (2) bekezdése szerint az ajánlatkérő több ajánlattevővel megkötött keretmegállapodás esetén is objektív szempontok alapján kiválasztott valamely ajánlattevővel/ajánlattevőkkel köteles az egyedi szerződéseket megkötöni.

A Kbt. 134. § (2) bekezdése alapján nem írható elő, hogy a szerződés teljesítésének elmaradásával kapcsolatos igényekre kikötött biztosíték a szerződés hatálybalépését megelőzően álljon rendelkezésre. Ezen rendelkezésre, továbbá a fentiekben foglaltakra tekintettel, amennyiben a keretmegállapodás alapján egyedi szerződések megkötésére kerül sor, a felek ezen szerződések hatályba lépését a teljesítés elmaradásával kapcsolatos igényekre kikötött biztosíték rendelkezésre bocsátásától adott esetben már függővé tehetik.

3.4. A 3.1 kérdésben foglaltak alapulvételével, miként kell eljárni a nem keretmegállapodás, hanem keretszerződés megkötésére irányuló közbeszerzési eljárásokban?

3.5. A 3.3. kérdésben foglaltak alapulvételével – adott mértékű leírói kötelezettség meghatározása esetén – mi lesz a vetítési alap a hibás teljesítés kapcsán előírt biztosíték (jótállási/jólteljesítési biztosíték) vonatkozásában?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

A Hatóság álláspontja szerint, amennyiben a közbeszerzési eljárás eredményeként keretszerződés megkötésére kerül sor, úgy a keretszerződésre a Kbt. 134. §-ában foglaltak megfelelően irányadók.

Keretszerződés megkötése esetén a Kbt. 134. § (2) és (3) bekezdése alkalmazásában a Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint a teljesítési, illetve a hibás teljesítési biztosíték mértékét a teljes keretösszeg alapulvételével kell megállapítani.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A 3.1. – 3.3. kérdésekre adott válaszban foglaltakra figyelemmel, keretmegállapodások esetén az egyedi szerződések vonatkozásában írható elő a teljesítési biztosíték az ott meghatározott ellenszolgáltatás alapulvételével.

Keretmegállapodásnak nem minősülő keretszerződés megkötése esetén egy közbeszerzési szerződés köttetik meg, ezáltal e szerződésben, illetve a hozzá tartozó közbeszerzési dokumentációban szükséges rendelkezni minden teljesítést érintő feltételről, így a biztosítékokra vonatkozó előírásokról is.

4. kérdés

Helyes-e az az értelmezés, miszerint a Faksz-rendelet 14. § (3) szerinti igazoló dokumentum arról szól, hogy a kérelmező számára és nevére a központi beszerző szerv igazolást állít ki, hogy a kérelemben feltüntetett és az igazolásban leigazolt beszerzések a központi beszerző szerv (pl. DKÜ) rendszerében léteznek, megtalálhatóak?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

A Hatóság álláspontja szerint a Faksz-rendelet 14. § (3) bekezdése alkalmazásában a központi beszerző szerv által kiállított igazoló dokumentum a Faksz-rendelet 14. § (2) bekezdése alapján a Faksz-rendelet 7. § (1) bekezdése szerinti igazolásban feltüntetett, a központosított közbeszerzés keretében kötött keretmegállapodás

alapján történő beszerzésekre vonatkozó adatok megfelelőségét hivatott biztosítani, ha az említett adatok a Közbeszerzési Adatbázisban (a továbbiakban: KBA) vagy az EKR-ben nem szerepelnek.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A Faksz-rendelet 14. § (2)-(4) bekezdése alapján:

„(2) Központosított közbeszerzés keretében kötött keretmegállapodás alapján történő beszerzések igazolása esetén az (1) bekezdésben foglalt adatok mellett, a központi beszerző szerv honlapján szereplő alábbi adatokat is fel kell tüntetni, ha azok nem szerepelnek a KBA-ban vagy az EKR-ben:

- a keretmegállapodás azonosító száma,
- a keretmegállapodás alapján történő beszerzés egyedi azonosító száma,
- a keretmegállapodás alapján történő beszerzés megindításának dátuma,
- a keretmegállapodás alapján történő beszerzés tárgyának megnevezése,
- az eljárás eredményéről szóló tájékoztató központi beszerző szerv részére történt megküldésének napja azokban az eljárásokban, ahol ez értelmezhető.

(3) A (2) bekezdésben szereplő adatokat igazoló dokumentumot a központi beszerző szerv a kérelmező kérelme alapján hét napon belül köteles kiállítani.

(4) A központi beszerző szerv által kiállított, a (2) bekezdésben meghatározott adatokat igazoló dokumentumot a kérelmező a 7. § szerinti igazolás mellett nyújtja be a Hatóság részére.”

A kérelmező a közbeszerzési gyakorlatát a Faksz-rendelet 7. § (1) bekezdése szerinti igazolással igazolja. A közbeszerzési gyakorlatról kiállított igazolásnak – az 1. § 5. pont 5.1. alpontja szerinti közbeszerzési gyakorlat igazolása esetében – a Faksz-rendelet 14. § (1) bekezdésében meghatározott adatokat kell tartalmaznia, továbbá – amennyiben a kérelmező a közbeszerzési gyakorlatát központosított közbeszerzés keretében kötött keretmegállapodás alapján történő beszerzésekkel is igazolni kívánja – a 14. § (1) bekezdésben meghatározott adatok mellett a 14. § (2) bekezdésben meghatározott, a központi beszerző szerv honlapján szereplő további adatokat is fel kell tüntetni az igazolásban, ha ezen adatok nem szerepelnek a KBA-ban vagy az EKR-ben. E

tekintetben a kérelmező a 14. § (3) bekezdés alapján kérelemmel fordul az adott központi beszerző szerv felé – a 14. § (2) bekezdésben meghatározott és az igazolásban feltüntetett – a keretmegállapodásra vonatkozó további információk, adatok valóságát igazoló, alátámasztó dokumentum kiállítása végett, majd ezt követően a 14. § (4) bekezdése alapján nyújtja be a központi beszerző szerv által kiállított dokumentumot a 7. § szerinti igazolás mellett a Közbeszerzési Hatóság részére.

A Faksz-rendelet 14. § (3) bekezdése szerinti, a központi beszerző szerv által kiállított igazoló dokumentum tehát a 7. § (1) bekezdése szerinti igazolásban feltüntetett, a 14. § (2) bekezdés szerinti adatok megfelelőségét igazolja, támasztja alá a közbeszerzési gyakorlat igazolása körében a központosított közbeszerzés keretében kötött keretmegállapodás alapján történő beszerzések vonatkozásában.

A Közbeszerzési Hatóság felhívja a figyelmet, hogy a Faksz-rendelet 9. §-a szerint, ha az igazoláson szereplő közbeszerzési eljárás a KBA-ban, az EKR-ben vagy a központosított közbeszerzés keretében kötött keretmegállapodás alapján történő beszerzések esetén a központi beszerző szerv honlapján nem szerepel, az adott közbeszerzési eljárás vagy tevékenység a kérelmező gyakorlatának igazolásaként nem fogadható el.

Fentieknek megfelelően a központosított közbeszerzés keretében kötött keretmegállapodás alapján történő beszerzések igazolása esetén a Faksz-rendelet 14. § (2) bekezdésében szereplő adatoknak tehát minden esetben szerepelniük kell az adott központi beszerző szerv honlapján/KBA-ban/EKR-ben, annak érdekében, hogy az elfogadható legyen a közbeszerzési gyakorlat igazolásaként.

5. kérdés

A Kbt. 9. § (1) bekezdés h) pontja és a Kbt. 9. § (7) bekezdése alapján köthető-e ún. in-house szerződés „X” önkormányzat (megrendelő) és annak „Y” költségvetési szerve között, amennyiben az „Y” költségvetési szerv éves forrásainak több mint 80%-a az „X” önkormányzat által nyújtott irányító szervei támogatásból, illetőleg a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő (NEAK) által nyújtott támogatásból származik azzal, hogy a Kbt. 9. §-ában rögzített egyéb in-house feltételek fennállnak?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

A Hatóság álláspontja szerint abban az esetben alkalmazható a bemutatott esetben a Kbt. 9. § (1) bekezdés h) pont szerinti in-house kivétel, amennyiben – az egyéb feltételek fennállása mellett – megállapítható, hogy a költségvetési szerv éves nettó árbevételének több mint 80%-a az önkormányzattól, mint kontrollt gyakorló szervtől származik.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A Kbt. 9. § (1) bekezdése h) pontja szerint a Kbt.-t nem kell alkalmazni az 5. § (1) bekezdésében meghatározott ajánlatkérő szervezet olyan jogi személlyel kötött szerződésére, amely felett az ajánlatkérő a saját szervezeti egységei felettihez hasonló kontrollt gyakorol, döntő befolyással rendelkezik annak stratégiai céljai meghatározásában és működésével kapcsolatos jelentős döntéseinek meghozatalában, valamint amelyben közvetlen magántőke-részesedés nincsen, és amely éves nettó árbevételének több mint 80%-a a kontrollt gyakorló ajánlatkérővel vagy az ajánlatkérő által e pont szerint kontrollált más jogi személlyel kötött vagy kötendő szerződések teljesítéséből származik.

A Kbt. 9. § (7) bekezdése alapján az (1) bekezdés h)-j) pontja alkalmazásában azon ajánlatkérők esetében, amelyeknél az éves nettó árbevétel nem értelmezhető, az ajánlatkérő vagy az ajánlatkérő által kontrollált más jogi személy részére végzett tevékenységek ellátásának arányát az azzal kapcsolatban a szerződéskötést megelőző három évben felmerült költségek alapulvételével kell megállapítani. Amennyiben a szerződés megkötését megelőző három évre vonatkozó adatok nem állnak rendelkezésre, az ajánlatkérőnek valószínűsíteni kell - elsősorban hiteles üzleti tervének bemutatásával - az említett adatokat.

A Kbt. 9. § (1) bekezdés h) pontja szerinti kivételi kör alkalmazhatóságának egyik feltétele, hogy az ajánlatkérő szervezet olyan jogi személlyel kössön szerződést, amely éves nettó árbevételének több mint 80%-a a kontrollt gyakorló ajánlatkérővel vagy az ajánlatkérő által e pont szerint kontrollált más jogi személlyel kötött vagy kötendő szerződések teljesítéséből származik. Ennek megfelelően a jogszabályban meghatározott, több mint 80%-os mértékű árbevételnek a kontrollt gyakorló szervtől kell származnia, amely jelen esetben az önkormányzat.

Az állásfoglalás kérés a támogatás tényét, illetve annak százalékos mértékét rögzíti a költségvetési szerv vonatkozásában. Ezzel összefüggésben figyelemmel kell lenni arra, hogy a támogatás ténye nem alapoz meg árbevételt, azaz jelen esetben nem az lesz a mérvadó, hogy a költségvetési szerv éves szinten milyen mértékű támogatásban részesül az önkormányzattól, hanem, hogy az éves nettó árbevételének több mint 80%-a a kontrollt gyakorló ajánlatkérővel – jelen esetben az önkormányzattal – vagy az ajánlatkérő által kontrollált más jogi személlyel kötött vagy kötendő szerződések teljesítéséből származik-e. Ennek megfelelően a hivatkozott költségvetési szerv vonatkozásában további vizsgálat tárgyát kell, hogy képezze az éves nettó árbevétel meghatározott mérték, illetve feltétel szerinti fennállása, mely követelmény – illetve az egyéb vonatkozó követelmények – teljesülése esetén lehet megalapozott a kivételi kör alkalmazhatósága.

A Kbt. 9. § (7) bekezdése arra vonatkozóan ad iránymutatást, hogy amennyiben a költségvetési szerv tekintetében nem értelmezhető az éves nettó árbevétel, akkor az ajánlatkérő milyen adatok figyelembevételével járjon el a költségvetési szerv által – jelen esetben – az ajánlatkérő részére végzett tevékenységek ellátása arányának megállapítása során. Amennyiben az állásfoglalás kérés szerinti költségvetési szerv tekintetében megállapítható az éves nettó árbevétel – amire az állásfoglalás kérésben megfogalmazottakból következtetni lehet –, úgy jelen jogszabályhely alkalmazása a vizsgált esetben nem releváns.

6. kérdés

A teljesítés időszakában bejelentett alvállalkozók esetében szükséges-e módosítani az ajánlattétel időszakában az EKR-ben benyújtott, Kbt. 66. § (6) bekezdés szerinti nyilatkozatot? Az új alvállalkozó bejelentése igényli-e az ajánlattétel időszakában megtett (Kbt. 66. § (6) bekezdés szerinti) nyilatkozat módosítását abban az esetben, ha az korábban az adott részfeladat feltüntetését nem tartalmazta, továbbá igényli-e a szerződés módosítását, ha a nyilatkozat (megelőző közbeszerzési eljárás iratanyaga részeként) a szerződés mellékletét képezi?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

A Hatóság álláspontja szerint az állásfoglalás kérésben ismertetett esetben, a lezárt közbeszerzési eljárást érintően – a közbeszerzési eljárás eredményeképpen

megkötött szerződés teljesítésének szakaszában – utólag nem módosíthatóak a közbeszerzési eljárás során az ajánlat részeként – az ajánlattevő(k) által – benyújtott dokumentumok (ebből adódóan a nyertes ajánlattevőként szerződő fél által az ajánlata részeként benyújtott, Kbt. 66. § (6) bekezdése szerinti nyilatkozat), illetőleg az ajánlatok elbírálásáról készített írásbeli összegezés sem. Önmagában az alvállalkozók bevonása nem tartozik a Kbt. 141. § szerinti szerződésmódosítás hatálya alá, egyebekben pedig az alvállalkozó(k) szerződés teljesítésébe történő bevonására a Kbt. 138. § (2)-(4) bekezdéseiben foglalt rendelkezések az irányadók.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A Kbt. 66. § (6) bekezdés b) pontja szerint, amennyiben az ajánlatkérő az alvállalkozók megjelölését előírta, az ajánlattevők csak az ajánlat vagy a részvételi jelentkezés benyújtásának idején ismert alvállalkozókat kötelesek megjelölni.

A Kbt. 138. § (3) bekezdése alapján az ajánlatkérő nem korlátozhatja az ajánlattevő jogosultságát alvállalkozó bevonására, csak akkor, ha az eljárás során a Kbt. 65. § (10) bekezdése szerinti lehetőséggel élt. A nyertes ajánlattevő a szerződés megkötésének időpontjában, majd – a később bevont alvállalkozók tekintetében – a szerződés teljesítésének időtartama alatt köteles előzetesen az ajánlatkérőnek valamennyi olyan alvállalkozót bejelenteni, (a Kbt. 138. § (3) bekezdésének 2021. február 1-jén hatályba lépett módosítása szerint a megnevezésén túl az elérhetőség, valamint a képviselőre jogosult megjelölésével), amely részt vesz a szerződés teljesítésében.

A Kbt. 138. § (3) bekezdésének 2021. február 1-jén hatályba lépő módosítása szerint a nyertes ajánlattevő a szerződés teljesítésének időtartama alatt köteles az ajánlatkérőt tájékoztatni az alvállalkozók bejelentésben közölt adatainak változásáról. A nyertes ajánlattevő a szerződésbe foglaltan kell hogy nyilatkozzon arról, hogy a szerződés teljesítéséhez nem vesz igénybe a közbeszerzési eljárásban előírt kizáró okok hatálya alatt álló alvállalkozót. Az ajánlatkérő részére e kötelezettség végrehajtásáról külön nyilatkozatot vagy más igazolást nem kell benyújtani. Fentiekhez kapcsolódva a Kbt. 197. § (22) bekezdése a Kbt. – 2021. február 1-jei hatályba lépéssel módosított – 138. § (3) bekezdését alkalmazni rendeli az ezen rendelkezés hatálybalépését megelőzően indult közbeszerzési eljárások alapján kötött

szerződésekre is, a megkötött szerződéseknél a még be nem jelentett alvállalkozók tekintetében. A közbeszerzési dokumentumokba foglalt szerződéstervezet vagy a megkötött szerződés módosítása nem szükséges, a szerződés - adott esetben a 131. § (1) bekezdésétől eltérően - a 138. § (3) bekezdése szerinti tartalommal köthető meg, vagy a már megkötött szerződéseknél a nyertes ajánlattevő nem csak a szerződésbe foglaltan nyilatkozhat arról, hogy nem vesz igénybe a kizáró okok hatálya alatt álló alvállalkozót.

Figyelemmel arra, hogy az állásfoglalás kérsben ismertetett esetben, a lezárt közbeszerzési eljárás esetén a Kbt. 66. § (6) bekezdés szerinti nyilatkozat módosítására nincs lehetőség, illetőleg arra, hogy önmagában az alvállalkozónak a szerződés teljesítése során történő bevonása nem keletkezteti a szerződés módosításának kötelezettségét, ebből adódóan a szerződésmódosításra vonatkozó tájékoztató hirdetmény feladására sincs szükség.